

Lisbeth Holm Filtenborgs prædiken julesøndag

Taler

Lisbeth Holm Filtenborg
Sognepræst

Dato

31. december 2023

Sted

Heldum Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 2, vers 13-23

Salmer

Mit hjerte altid vanker
En rose så jeg skyde
Tak og ære være Gud; vers 1 (prædikestolsvers)
Julebudet til dem, der bygge
Hil dig, Frelser og Forsoner; vers 7
Vær velkommen, Herrens år

Her på tærsklen til et nyt år – endnu ikke født – kan man blive grebet af
ængstelse for hvordan 2024 skal blive.

Da jeg havde født mit første barn, blev jeg i månederne og de første år derefter
fuldstændig overmandet og overrumplet af bekymring. Decideret angst for, at
der skulle ske mit lille barn noget. Fantasien kunne løbe fuldstændig af med mig
og give mig søvnløse nætter af bekymring. Jeg vidste, at jeg ikke ville få nogen
garanti og den afmagt var lammende.

Siden hen som præst har jeg talt med dåbsforældre, som kan nikke genkendende
til den følelse: at man ved, at man ikke har magt til at skærme sit barn, hvis
ulykken virkelig er ude. Tanken om at miste sit barn er den ultimative gru.

Og så skal vi i dag – på årets sidste dag høre om en hel landsby, der mister sine
små babydrengene.

Jeg giver ikke en døjt for det kølige distancerende udsagn fra de historisk –
kritiske teologer, som hævder, at det er ikke sikkert at barnemordet i Betlehem
fandt sted, for det er ikke historisk bevidnet andre steder.

Jo, for barnemordet har fundet sted mange gange, og finder sted hele tiden. I Ukraine, i Israel, i Gaza, i nazisternes koncentrationslejrene under 2. verdenskrig, Pol Pot regimet i Cambodja, uendelig mange steder og uendelig mange gange.

Det er en gruopvækkende fortælling, om de mørke kræfter, som forsøger at slukke det lys, som blev født ind i verden julenat.

Hvis et kirkeår rummer hele Jesus liv, så rummer det også hele vores liv. Med glæde og sorg, venskab og forræderi, og angsten for at miste sit barn og det aldeles ubærlige, når det utænkelige sker.

Dér og lige præcis dér vi kan stille os: solidarisk med de mødre og fædre, hvis børn bliver taget fra dem. Fuld af sorg og gru over myrderierne.

Midt i alt det er det så nemt at lade sig overmande af mismod og miste håbet og lade de mørke kræfter opsluge en.

Men fortællingen rummer også håb, for der er gode kræfter på spil. Gud stoler på mennesket i uhørt grad.

Griber ind med drømme og indskydelser, som mennesket svarer på.

Der er forunderlige kræfter på spil, som overskrider vores ellers så rationelle verdensbillede.

Hyrderne får en nærmest ud af kroppen-oplevelse på marken og reagerer på den himmelske englesang og budskabet ”Frygt ikke!”

De kunne jo være blevet, hvor de var blandt deres dyr. De vise mænd følger en stjerne hundredvis af kilometer. Og følger deres drøm om ikke at vende tilbage til Herodes.

Josef lader sig overbevise af en drøm om ikke at forlade Maria og et mareridt får ham til at flygte ud af Betlehem i nattens mulm og mørke med både barnet og moderen.

For slet ikke at tale om Maria selv, Elisabeth, Simeon og Anna, de to gamle

mennesker i templet, som var blevet lovet, at de ikke skulle dø, førend de have set Israels trøst. De lytter til de tilskyndelser, syn, Helligåndens stemme og handler på det ved at tro.

De kunne alle sammen have ladt være. Have handlet anderledes, ikke gjort noget, afvist drømmen og indskydelserne som tilfældigheder.

Mennesket er et skrøbeligt værktøj, men fortællingerne viser, hvor meget Gud stoler på mennesket.

Vi må insistere på de smukke oplevelser.

Noget tyder på, at vi stoler mindre og mindre på Gud, for vi har nok i os selv og afviser spirituelle oplevelser hos andre.

Helt almindelige mennesker bliver mere og mere forsigtige med at sige Gud.

Ifølge Dorthe Jørgensen, idehistoriker, filosof og teolog og indehaver af to doktorgrader, har vi mistænkeliggjort alt det uforklarlige. Hun siger, at der ”i disse år sker en ensretning, hvor der kun er plads til den økonomiske, biologiske, psykologiske og instrumentelle tankegang. Og hvor sider af den menneskelige eksistens og erfaringsverden dømmes ude som private og derfor uinteressante og irrelevante akademisk betragtet.” (fra artiklen i *Mellem frygt og håb*).

Hun kalder sin egen tænkning for en modstandstænkning. Det er med andre ord dine og mine erfaringer af det metafysiske, forstået som det i vores tilværelse, der overskrider det fysisk-håndgribelige, der optager Dorthe Jørgensen. Hun er optaget af de hverdags erfaringer, vi har af, at der er noget, der er større end os selv, peger ud over os selv. Hvor vi aner en anden dimension, som vi ikke umiddelbart kan identificere, men som lader os indse, at der er mere end den verden, vores forstand kan få på plads og sætte i kasser. Det vi fornemmer er ”ånden” når noget opleves som helligt.

Måske er det ikke et problem for den, der jævnligt har sin gang i kirken. Men for den, der ikke vil betegne sig selv som troende eller færdes i kredse, hvor man taler om tro, så kan ens erfaringer blive hjemløse, for man har ikke sprog for det og

ingen hjælper en.

Et eksempel:

En kær kollega til Dorthe Jørgensen var blevet indlagt på Psykiatrisk Hospital i Risskov med en svær depression og da hun besøgte ham, havde hun taget en lille påskelilje med.

”og han fortalte senere, at netop synet af påskeliljen på bordet havde betydet alverden for ham. Midt i de kliniske omgivelser stod denne lille gule forårsblomst og gav ham håb. Han kaldet siden for ”påskeliljens kraft” og kort efter rejste han sig fra sygelejet.

Men i en akademisk sammenhæng bliver sådan noget ikke taget alvorligt. Det er subjektivt eller sværmerisk. Men den der holder af påskesalmen Påskeblomst hvad vil du her – ved hvad det handler om.

Når vi synger om rosen her ved juletid, så synger vi om den kærlighed, der bryder frem selv på de hårdeste og koldeste steder – om rosen, der vokser på vildsomme steder med torne og tidselgemytter. Så sætter vi ord på vores troserfaringer og håb, at kærligheden må få magt i verden.

Når barnet må flygte til Egypten, ned til det land af trældom, som hans forfædre selv flygtede og blev befriet fra, så læser vi om det håb, vi selv har om at blive befriet fra dødens slaveri og alt muligt andet, der binder os på en usund måde. Og om hvordan Gud passede på ham og det håb har vi, at Gud vil føre os sikkert gennem livet. Og at der som i hans tilfælde vil være gode mennesker, der handler, når de bliver tilskyndet til det-. Lytter til den stemme af godhed, der kommer fra dybet og himlen og reagerer med barmhjertighed.

Må det være vores længsel og håb for 2024.

AMEN

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden tekstrække, Julesøndag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lisbeth-holm-filtenborgs-praediken-julesondag>